

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45

Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 19 Novembre, 1893.

De când a fost la Bucuresci dl Iuliu Horvath, precum am amintit, se ocupă cu tot de-adinsul de a încheia o împăcare, o frățietate între unguri și români. S'a ăis de atâtea ori, că românii și ungurii ar trebui să fie aliați sinceri și prietini, căci altcum se pôte ușor să-i înghită valurile mării slave, s'a ăis acêsta de atâtea ori, încât îi vine omului a suride, când o mai aude pronunțându-se, cu tôte că adevăr se cuprinde în ea; și surisul se nasce de acolo, că nimenea nu crede în realizarea acestei idei. Că nu s'a realizat, o repetăm, nu este vina noastră, ci de sigur a concetățenilor nostri magiari; acêsta se vede și de acolo, că acum ei înșiși încep a se convinge, că au apucat pe un povârniș periculos și vin a face planuri de împăcare, ér de altă parte ei sunt certați cu naționalitățile din țera, pe când noi cu nici una, ér dovada cea mai bună este, că politiciii magiari, chiar și când propagă ideile de înfrățire, nu se pot desbêra de utopia statului național magiar, creat pe nesip de fantasia esaltată a șovinismului.

Acêsta o vedem și în nisuința dlui Horvath. În organul seu „Magy. Hir.“ din 26 Novembre c. după ce s'a reîntors dela Bucuresci, scrie un articol sub titula „nouă ne trebuie pace“ și pledéză în el pentru înfrățirea magiară-română. La început pune el dilema, ăicând: dacă statul național magiar însemnéză nimicirea și contopirea în rasa magiară a popórelor de altă limbă și naționalitate, atunci în loc de a ația o luptă de rasă crâncenă și cu sfêrșit neprevêdut, mai bine se abdicem de idea de stat magiar. Dacă însă statul național magiar în samnă atâta, că tôte popórele din regatul S. Stefan unite în națiunea politică magiară în statul magiar, lucrând spre susținerea acestui stat și acestei națiuni, își asigură totodată și susținerea rasei și limbei lor proprii, atunci nimic nu se va puté opune realizării acestui stat național magiar,

dacă vom delătura neînțelegerile dintre noi.

Ei bine, dl Horvath, în cele ce urméză după acêsta dilemă, se silesce a ne arêta, că partea din urmă a dilemei stă și nu partea dintăiu, că adevăc naționalitățile în un stat național magiar nu sunt amenințate în naționalitatea lor. Drept dovadă ne aduce pe italianii din Fiume, cari însă pe teritoriul orașului lor nu sunt amenințați în naționalitatea lor, căci limba italiană e limba școlei și a oficiilor publice în Fiume; amintesce pe șvabii din Bacica și pe nemții din Szepes, cari însă au puțin simț național și tocmai pentru aceea mulți din inteligența lor se renégă, în Ungaria să fac unguri, ér dacă ar fi în Rusia ruși s'ar face.

Esemplesse aceste nu sunt potrivite și apoi nici nu se pot compara în privința simțului național șvabii sau nemții din Szepes cu noi. La noi simțul național e tot atât de dezvoltat, ca și la magiari. Noi vedem, că sub idea de stat național magiar ni s'a scos limba de pe la diregătorii și din viața publică, ba ce e mai mult oficialii nici nu se simt obligați a o sci, cu tôte că legea de naționalitate îi deobligă; școlele ni se închid și se înființéză în locul lor școle de stat din banii nostri dar nu cu limba noastră de propunere; dacă voim să înființăm gimnasii din banii nostri, precum la Arad și Casansebeș, nu ni să dă voie ér în gimnasiul din Beiuș să introducă limba magiară. Spațul nu ne iartă a înșira eseemple de aceste, numai una voim a mai aminti.

„Să dăm pace reciproc afacerilor „Pituc-Pavel“ ăice dl Horvath în articolul seu, „precum și certelor, cari nici când nu se pot aplana“.

Să dăm pace, dar cine a făcut capital din minciunile lui Pituc și chiar și după ce s'au dovedit de minciuni, totuși cine l'a remunerat pe Pituc cu un post? Și pentru-ce? Pentru-că a calomniat pe archiereul seu și acela e român!

Êtă cum stăm. Bine ar fi ca tôte aceste pe viitor să se schimbe și să

urmeze frățietatea; acêsta însă numai așa va urma, dacă magiarii vor face, ceea ce ne spune dl Horvath că i-a ăis dl Grădiștenu la Bucuresci: abdicenți de tendențele de magiarisare, sincer, fără nici un gând rezervat și atunci veți vedé, că nimic nu va fi în stare să conturbe armonia și dezvoltarea acestor două națiuni.

Revista politică.

Foile din Budapesta aduc scirea, că încă în luna lui Decembre s'a proiectat să se țină în Turotz-Sz.-Márton un congres al naționalităților din Ungaria și că programul acestui congres s'a și compus prin cățiva „agitatori“ ai respectivelor naționalități. În congres vor fi reprezentați românii, slovacii și sêrbii.

Scirea acêsta căscigă în importanță prin împregiurarea, că organul liberalilor sêrbi „Branik“ se ocupă cu deamêruntul de acêsta cestiune și îndemná pe sêrbi la o acțiune comună cu celelalte naționalități din Ungaria. Prin o acțiune comună s'ar putea salva interesele naționalităților, cari lucrând până acuma desbinate au perdut forțe mult. Sêrbarea milenului va fi o sêrbătóre de jale pentru naționalitățile din Ungaria, dacă factorii legislativi nu-și vor pleca urechia să audă plângerile naționalităților, cari avasate la ajutorul și spriginul lor propriu, trebuie să caute cu tôte mijlocele a pune pedeci curentului de magiarisare, în tocmai cum a făcut-o acêsta în unire cu magiarii, când interesele lor au fost amenințate de germanism. Presiunea cea mare, ce se esercită de sus dela guvern în folosul magiarisării pôte servi ca cel mai ponderos motiv, că naționalitățile să ajungă la solidaritate puternică, ca să pótă lupta în o acțiune comună pentru drepturile și existența lor națională, care nici când nu a fost așa de periclitată ca și în timpul de astădi. Numai pe calea unei acțiuni comune naționalitățile mai pot ađi da doveđi, că și ele sunt factori

în regatul de sub corónă sântului Stefan, ale cărui nobile intențiuni sunt ađi interpretate greșit de cei dela carma statului.

Existența unei escadre ruscii în marea mediterană este discutată în presa monarhiei noastre ca un pericol permanent pentru interesele austro-ungare. Se scie, că existența permanentă a escadre ruscii datéză dela sêrbările ruso-francese și că francesii, în marinitatea lor spre a face o plăcută surprindere țarului, au invitat pe acesta să concédă ca porturile francesese să formeze stațiuni pentru flota rusescă, ceea-ce s'a și dus în deplinire, Rusia dispune în marea mediterană de mai multe năi, între care cea mai puternică este: „împêratul Nicolai I“ cu o putere de 8000 cai și cu un deplasament de 8440 de tone englezesci; ea întrece ori-ce naie austro-ungară. Pericolul cel mai mare consistă în aceea, că flota austro-ungară pentru a se puté pregăti de operațiune are necesitate de timp de cel puțin două sêptemăni, ér în acest timp flota rusescă în cas de dușmănie pôte cauza multe greutăți și pôte chiar impedece cu totul pregătirile, contra-balasând puterea ei. Mai vine apoi împregiurarea, că flota rusescă ușor pôte să provadă cu proviant de rêsboiu pe Muntenegrul și să ajutoreze popórele slavice, care nu se simt bine sub puterea austro-ungară și a cărei amicitie o păstréză numai din necesitate. Aceste popóre se uită la Rusia ca la un sóre, de la care așteptă mântuirea lor. Chiar și în privința negoțului și a comerțului mercantil face flota rusescă concurență. A scóte pe acest vrășmaș mare din apele mării mediterane, de o cam dată nici nu se pôte discuta cestiunea, dar Austro-Ungaria are la tot casul datorința ca să se pregătéză de tôte eventualitățile, căci a se rězima numai pe puterea flotei italiene nu este de ajuns. De aceea se recere în prima linie urcarea bugetului marinei spre a se puté întări flota austro-ungară, — construirea din

FOIȚA.

IRONIA SORTII

Noveletă

de

Margareta Moldovan.

(Urmare.)

— „Am așteptat, dar nu așa mult, căci numai de o jumătate de óră m'am rentors și eu. Am avut o incurcală de socoteli cu Grindea și descurecarea asta mi-a răpit mult timp; dar voi unde ați fost?“

— „Am făcut o primblare până la pădure, respunde Elena.“

— „Ei veđi asta îmi place, să fie Octavian acasă te-ar lua mai des la primblări, cari ți-ar face forțe bine, căci pe lângă tóta îngrijirea mea, ești tot mai debilă.“

Bine ai făcut Octaviane dragă, că ai dus-o la primblare; îmi pare rău numai, că trebuie să mergi poimâne érăș la Liège. Ni-nța ér nu va avea cu cine face primblări

mai adeseori, căci eu fiind ocupat, forțe rar am timp, pentru lucruri de aceste.“

Điua următóre trecu forțe iute, cu pre ătirile de călătorie ale lui Octavian.

Điua plecării sosi. Era înorat și sufla un vânt rece de tómnă. Parcul castelului era pustiu și frunzele îngălbenite ale arborilor cădeau, suflate de vânt. Florile ce au mai rēmas își plecau capul cu supunere dinaintea tómnăi. —

Vântul se isbia în gémurile ferestrilor cu țarie, și șuerăturile lui aveau prin parc un ecou trist — și pustiu.

Elena, sub impresiunea ăilelor din urmă, nu dormise tóta nóptea

Astădi ea fusese cea dintăiu la dejun.

După ea imediat intră Octavian, îmbrăcat în haine de călătorie.

Cum îl veđu Elena, părea că inima îi se strînge și nu puté grăi nimic.

— „Tata n'a venit încă? întrebă Octavian. Pe vocea lui se observa emoțiunea — și neliniștea sufletescă.“

— „N'a venit încă, e în curte, dă ordinele de ăi.“

— „Așa dar Eleno, pot să îți vorbesc încă câte-va cuvinte.“

Înainte de tôte, te rog să uiți trecutul, ca să poți fi indestulită cu prezentul. — Tata te iubesc și se simte forțe fericit cu tine. El va face tot posibilul, să te fericescă. — Sufere totul cu paciință, să nu-i stricăm fericirea barem a lui, căci la cas, dacă ar afla despre amorul nostru, atunci tóttă simpatia, iubirea și atragerea cătră tine, îi s'ar sterge.

Viața ta ar fi nimicită, căci eu încă nu aș putea face mai mult, decât să mă îngrijesc de tine părintesce din depărtare. Alte legături între noi sunt imposibile, după ordinea morală omenescă. — Eu îți doresc din inimă fericirea, și atunci, când voi afla, că ești fericită, — numai atunci îmi voiu recăștiga și eu liniștea sufletescă.“

Îi luă apoi mâna Elenei și o sărută ferbinte în semn de adio.

Elena simția cum îi se urcă sângele în cap, și cum slăbea din puteri.

— „Octaviane — promite-mi, ceva, — promite-mi că ți vei aduce aminte de mine, — că nu mă vei uita, căci dacă aș sci, că voiu fi uitată de tine, — atunci m'aș sfârși cu ăile; dór tu mia-i spus, că „aducerea aminte este singurul paradis, din care nu ne pôte alunga nimeni“.

— „Fii sigură Eleno, că până când va mai scânteia o mică lumină din viața mi va fi a ta — și pentru tine...“

În momentul acesta se auđeau pașii lui Didescu prin coridor, Octavian tăcu. Didescu intră înlăuntru.

— „Octaviane dragă, tôte le-am pus la cale, bagagiul ți l'am espedat și trăsura încă vine îndată la scară. Să dejunăm în grabă, acum sunt noué ore și un sfert, la dece ore și jumătate plecă trenul, să nu întârđiem. Te însoțesc dragul tatii numai eu, afară e timp urf și pe Ninița nu o las să iasă astădi, căci e slabă și timpul acesta umed și vântul rece de tómnă îi strică. De altcum sciu, că tu nu ești omul care să ți la formalități de aceste; e tot egal, că se desparte omul aci, ori la gară, dacă e silit să se despartă odată. Așa Octaviane dragă, că nu te superi pentru asta?“

— „Așa, din contra și eu sunt de părere, că timpul acesta nu e sănêtos. Noué nu ne strică nimic, căci suntem obicinuiți a îndura și alte calamități mai mari, dar la o persoană mai debilă cum este mama, nu-i face bine.“

(Va urma)

nou a întăriturilor din al doilea port de război al monarhiei Boche di Cattaro, — construirea mai multor linii de fer dalmatine; și în fine o organizație militară a țermurilor, ca cu ajutorul glótelor să se pótă respinge eventualele debarcări ale flotei inimice la țermuri.

* * *
E un fapt caracteristic, că de presant, afară de România, în tóte țările romanice europene se află crise ministeriale: așa e crisa ministerială în Spania, în Italia și în Franca.

Cât privește crisa din Spania, ea se reduce la starea rea financiară a țerei. Pentru a evita un bancrot total, guvernul spaniol împins și de curentele, ce cereau războiul din Africa nordică contra cabililor, s'a lăsat în acel război și prin desastrele suferite la început, guvernul a apelat la țără să dea bani și la partidele opoziționale, să nu pună pedeci guvernului în adunarea banilor, ca să se pótă mântui onóra Spaniei. Partidele opoziționale, înflăcărâte și ele de luptă, s'au și pus în fruntea celor ce cereau războiul, dar s'au folosit tot deodată de ocaziune a da gov. ultima lovitură. Guvernul a și simțit-o această de puternic, încât a fost necesitat să abdică. Războiul în Africa-nordică îl conduce acum a maresalul Martinez Comos, învingătorul carlistilor și carele a fost obiectul a două atentate în Barcelona. El a plecat la Melilla și poporul spaniol pune mari speranțe în operațiunea acestui general.

Crisa din Italia, deși e provocată de cestiuni pur interne, totuși este și de caracter internațional. Ministrul Giolitti, prin puterea discreționară, ce voia să o exerciteze asupra masei populației, a devenit odios; pe lângă această se mai adaugă, ca cel mai ponderos motiv și aici, starea rea financiară a țerei și chiar politica esternă a Italiei, politică, care nu află răsunet în populațiunea din țără. Giolitti a trebuit să abdică cu întreg cabinetul și regele, după ce a aflat un bărbat cu formarea noului cabinet, pe Zaranđeli, a și primit abdicarea. Zaranđeli e un doctrinar democrat, a luat parte în mai multe ministere, dar s'a dovedit ca puțin practic; de aceea și presa italiană lăgă puține speranțe de o durată mai lungă a noului cabinet.

Încât privește crisa ministerială din Franca, ea e curată o cestiune internă și nu are nici o influență asupra relațiilor europene. În Franca e mai mult vorba de persoane, care se vină la cărma statului, dar tocmai în alegerea persoanelor e o mare greutate pentru a forma un cabinet republican de concentrațiune. Presidentul Carnot are multe greutateți de invins și tocmai această împregiurare a adus la presupunerea, că la o nouă alegere de president, Carnot pótă să rămână afară din combinațiune. Fostul ministru president Dupuy a declinat formarea din nou a cabinetului, de asemenea a declinat-o presidentul camerei Casimir Périer, care singur se bucură de o autoritate mai mare și pe care o partidă mare voescă să-l vadă president. Presa franceză este foarte impacientă și cere cu insistență formarea cabinetului, căci Franca suferă prea mult prin trăgănarea această.

Dacoromânismul și politica culturală magiară.

(Din „Egyetértés“.)

XII

Rolul scólelor superioare și al sciinței.

De câțiva ani încoace am cetit programele tuturor scólelor medii (secundare) românești, pentru-ca să găsec, ce se învață din istorie. Se învață aproape aceeași ca și în scólele magiare. Am cetit și manualele de istorie. Au cam același cuprins ca și manualele magiare. Nu există nicăiri vre-un semn, că s'ar preda și istoria românilor.

În această privință elevul român termină cursurile, rămânând tot atâta de ignorat, ca și dacă ar termina cursurile unei scóle cu limba de predare magiară, în care scóle nu învață din istoria românilor sau istorie privitor la români deloc, ori cel mult câteva fraze greșite. Dar óre într'adevăr nu se va fi învățând în scólele medii (secundare) românești nimic din cuprinsul istoriei românilor? Nu cred, de vreme-ce această ar fi din partea profesorilor români o dovadă de mare înjosire personală față cu nemiul lor propriu. Nime nu e îndreptățit a le aduce ofensă cu o astfel de presupunere.

De sigur tinérului român nu-i rămâne necunoscută istoria nemiului lui; învață el destul din această istorie, dar istoria românilor nu figurază ca obiect de studiu nici în manuale.

Conducătorii scólelor române știu destul de bine, că ar fi cam supărător a măturisi fățiș acest lucru în împrejurările de ađi, ér delegatii ministerului instrucțiunii publice nu cercetază decât ceea-ce se găsesce scris pe hârtie. Probabil, că nu știu nici, că pe paginile istoriei universale se găsește un neînsemnat capitol cu titlul: Istoria românilor.

Am arătat în articoli precedenți, că postulatelor politice daco române li s'a dat încă înainte cu mult bazele istorice și de drept. Am mai arătat, că dogmele acestui cuprins istoric au intrat în sângele românilor așa diși instruiți au ajuns a fi chiar cređul lor de viață. Din această pricină cei mai mulți sunt încredințați cu desăvârșire, că cereurile lor, dorințele lor sunt întemeiate și pe adevărul istoric și pe dreptul cel mai indiscutabil.

Părerea lor e, că Transilvania ca provincie română totdeauna s'a bucurat de autonomie. De sigur, căci la 1291 Andreiu III, convocă la Alba-Iulia nu numai pe nobilii magiari, săcui și sași, ci și pe nobilii români ca pe nesce factori de aceeași importanță. Această convocare se face pentru-ca regele Andreiu să se sfătuiască cu denșii asupra îmbunătățirii sorții lor („cum universis nobilibus, Sacsonibus, sicutis et Olachis pro reformationem status eorundem congregationem cum iis fecissemus“) Chiar la 1437 Valachii resculați tratăză cu nobilii magiari ca partide de drept, având același rang, ér tratatul de pace e semnat de către Paulus magister de Vaia-baza în calitate de vexillifer universitatis Hungarorum et Valachorum in huius principatus Transilvaniae. Făgărășul, Severinul, Marmureșul, Beiușul și a. sunt voievodate române autonome, unde pe valachi îi pótă judeca numai preotul valach, inesta ritum valachie sau iure valachie ori more keneziatu. Tóte acestea sunt dovedite cu documentele luând într'ajutoriu puțină falsificare de istorie numai în explicare. Această falsificare se face cu destulă destoinicie, pentru-ca să pótă fi indus în eróre magiarul neobicinuit cu tainele istoriografiei daco-române. Mai sunt scrise cu destoinicie și pentru a deștepta și întări în elevul român credința, că postulatele esagerate ale românilor se întemează pe dreptul istoric.

Repet întrebarea: are ministrul instrucțiunii publice măcar un singur om, care, cunoscând până la cele mai intime amănunte tóte apucăturile aceste falsificări a istoriei, să pótă dovedi în virtutea unei cunoșteri pozitive și a unei supremații sigure de adevărul istoric — profesorului românesc de istorie, că cunoștințele acesteia sunt greșite și false și astfel se-l încredințeze, că adevărul nu pótă fi păgubitoriu nici unei națiuni întocmai cum minciuna, ori-cât de mărătă și ademenitoare ar fi ea, nu pótă servi nici odată ca basă culturii naționale.

Pentru apărarea caracterului confesional al scólelor noastre.

În doi nri anteriori ai fóiei noastre ne-am ocupat cu scrierea răspândite prin diarele magiare, referitoare la scólele noastre din eparchia Aradu lui. Acum dăm loc unui articol, publicat sub titlul de mai sus în nrul din Dumineca trecută al fóiei diece-

sane „Bis. și Scóla“ din Arad, privitor la această afacere.

Éta ce scrie numita fóia:

A fost, și este pentru noi în timpul, în carele trăim, — o adevărată mângăiere, că în tóte comunele bisericesti, aparținătoare la jurisdicțiunea consistoriului eparchial din Arad am putut susține caracterul confesional al scólelor noastre.

În fața acestui fapt publicul nostru, precum ni-se scrie din mai multe părți, a fost neplăcut surprins prin împrejurarea, că diarele trecute s'au publicat prin jurnale unele arătări din partea organelor administrative ale statului, că la cercetarea mai multor scóle de ale noastre, în unele din ele s'ar fi aflat scăderi.

Aceste scăderi s'au comunicat și cu autoritatea noastră diecesană, cu cercetarea de a le delătura în termin preclus sub urmările legii.

Nu scim, dacă scăderile arătate de numitele organe cu privire la unele scóle ale noastre, există sau nu: Ceea-ce scim noi până acum despre scólele noastre este: că ele în anii trecuți au funcționat cu bun succes, precum și că din partea venerabilului consistoriu eparchial aradan și în anul acesta întocmai ca și în anii trecuți, s'au luat tóte precauțiunile și dispozițiunile de lipsă, ca scólele noastre să-și facă datorința în deplină măsură.

Poporul nostru a înființat, și susține cu grele sacrificii scólele sale elementare. Și atât poporul, cât și organele administrațiunii noastre scolare, de sus până jos, sunt deplin pătrunse și însuflețite de însemnătatea, pe care o are scóla pentru dezvoltarea noastră ulterioară și pentru înflorirea patriei. De aceea nu ne putem închipui, ca pe acest teren să fie vre-un organ, sau factor, carele să nu-și împlinescă în deplină conștiință datorința.

Vom face deci în fiecare di, învățatori, preoți, comitete parohiale, și în genere administrațiunea scolară, tot mai mult pentru înflorirea și înaintarea scólelor noastre. O vom face această, pentru că pricepem, și voim a înainta cu pași repezi și cu deplin succes pe terenul cultural.

Când constatăm această, nu putem, ca să nu amintim totdeodată, că factorii, dela cari depinde în prima linie înaintarea și viitorul scólelor noastre sunt: învățatorii și preoții. Cu acești factori vorbim, și-i avisăm și i rugăm și de astă-dată, și anume și din incidentul arătat mai sus, că ținând cont și împlinind cu tótă esactitatea dispozițiunile emantate din partea superiorității diecesane să lucrăm tot mai mult și cu mai multă putere la progresul, pe carele cu drept cuvânt îl ascéptă biserica și poporul dela o mănósă activitate a scólelor noastre confesionale.

Noutăți.

Foc. Joi s'era către 7 óre s'a escat într'o șură dela fabrica de spirt a lui Schenker un foc mare. Mulțămită timpului liniștit, focul nu s'a estins mai departe, cu tóte că în apropiere erau o șiradă de paie, fabrica de spirt și grașdurile, în care erau o mulțime de boi. Focul a prefăcut în cenușe șura și cu tot nutrețul din ea. În ajutorul pompierilor din Sibiu au alergat pompierii și alți ómeni din Gușterița.

* * *
Egalitate în Ungaria! În ședința comisiunii financiare s'a întemplat și următoarele: Pulschy presentăză o propunere, conform căreia ajutorul de stat de 130.000 fl. dat bisericeii protestante să se urce la 150.000 fl. Ugron vorbesce în principiu, ca acelor biserici, care au avere, statul să nu li-o ia, ér pe acelea, cari n'au, să le sprigi nescă; din punctul acesta de vedere el spriginesc propunerea, care s'a și primit cu unanimitatea voturilor. — Cum se potrivesc acestea cu faptul: Biserica gr.-orientală română n'are avere; a avut un mic ajutoriu de 24 de mii și acel ajutoriu i-s'a luat de guvern. Vai de dreptatea, ce se face pe s'ema noastră!

* * *
Diariestic. „Correspondența politică“ este numele unui nou diar, ce va apăre în tóte diarele de lucru în Bucuresci. În programul acestui organ se promite, că organul nu va fi condus de vederi politice de partid, ci va da informațiuni exacte despre

cele ce se petrec la români, ori unde ar fi fost ei aruncați de sórte. Prețul abonamentului pe an 40 lei. Raspundătorul pentru redacție este dl Ioan Slavici.

* * *
Din dieta ungară. În ședința din 29 Novembre n. a. dietei ungare s'a primit proiectul de lege pentru înmulțirea numărului juđilor dela curie și tablele regesci. Tot atunci ministrul de interne Hieronymi a înaintat proiectul despre jurisdicțiunile administrative.

* * *
Înfrățire română-slovacă. În „Magy. Hirl“ de Miercuri cetim: Amicul amabil al ungarimei „Narodnie Noviny“ din T. Sz. Mărtin ne vestesce, că tinerii universitari români și slovaci din Viena au avut o cină comună în 22 l. c. Tinerii au ținut vorbiri înfocate și însuflețite și au trimis telegrame de salutare lui Lucaciu, Hurban și Popovici, care adaugă „M. H.“ precum știut este, sufer „martiriu“.

* * *
„Szrbadija“ „Zastava“ scrie că cu numele „Szrbadija“ (s'erbimeea) s'erbii din întrégă Austro-Ungaria vor forma o asociațiune națională, pentru deșteptarea și nutrirea simțului național serbesc și alte interese naționale. „Zasztava“ publică și proiectul de statute.

* * *
Atentate. Diarele din Germania aduc sciri amănunțite despre două atentate îndreptate unul contra împăratului Wilhelm al II-lea și altul contra cancelarului Caprivi. Atentatele consistă în câte o cutie, în care s'a descoperit o mașină diabolică, care dacă s'ar fi desfăcut ar fi putut cauza mórte. Cutiile au fost înșoțite de câte o epistolă, datată din Orleans și care se diuce, că în cutii se află sămănță de ridichi de cea mai bună specie, care dacă se sémână în Dec., róda se pótă culege în Februarie și resistă la orice grad de frig. — Se diuce, că Caprivi e grădinarul pasionat. Cutia adresată lui Caprivi a ajuns în mâinile adjutantului seu, care fi desface epistolele. Acesta pe când esamina cutia a observat căđend câteva fire de praf care supuse unei esaminări, s'a constatat, că e praf de pușcă. Înmediat s'a presupus un atentat și cutia a fost predată poliției. Despre analisările chimice încă nu se știe nici un rezultat. — Atentatele au provocat mare senzație. Foile din Germania susțin a fi atentate anarchistice. Foile franceze negă, însă, că proveniența lor ar fi în Franca, deóre-ce francesii n'au nimic cu Caprivi și chiar de ar avea nu-și r'ebună în un astfelu de mod, — pótă că atentatele își au proveniența chiar din mâna germană. Atât poliția din Germania cât și cea franceză eruéază lucru cu energie. Wilhelm și Caprivi au primit mai multe felicitări.

* * *
Bogația lumii. „Dupa Dicționarhoff statistic“ averea totală, publică, a diferitelor state, calculată pe milioane de franci, se raportéază în chipul următor:

Regatul Britanic are o avere publică de 235.000 de milioane de fr.; Franca 215.000, Germania 161.900; Rusia 127.000; Austro-Ungaria 96.000, Italia 74.000, Spania 63.000, Belgia 25.000, Țările de jos 24.000; Suedia 16.000; România 15.000; Turcia 15.000; Elveția 12.004; Danemarca 10.000, Portugalia 10.000; Norvegia 6.000, Serbia 5000 și Bulgaria 5000.

Calculându-se cât revine din aceste averi dacă ele ar fi repartizate locuitorilor de fie-care cap de om, rezultatul este:

În regatul britanic revine de cap de om câte 6.175 de franci, în Danemarca 5.750 fr., Franca 5.600 fr., Țările de jos 5.400 fr., Belgia 4.175 fr., Elveția 4.125 fr., S'erbua 4.040 fr., Spania 3.700 fr., Germania 3.500 fr., Suedia 3.125 fr., Norvegia 3.050 fr., Turcia 3.000 fr., România 2.750 fr., Portugalia 2.145 fr., Bulgaria 1.750 fr., și Rusia 1376.

Vedem deci, că Anglia, care are cea mai mare avere totală dacă această avere s'ar împărți tuturor locuitorilor, rămâne tot în fruntea statelor europene în privința averei; Rusia, însă care este în rândul al patrălea suma averei totale cade în rândul 18-lea, dacă această avere s'ar împărți la locuitori.

Europa are o avere totală de 1.122.500 milioane de franci, care împărțiri la fie-care locuitor de pe continent ar reveni câte 3.250 fr., de fie-care cap de om.

În statele Unite averea totală este de 321 milioane de fr., în Australia 34., Canada 25., Republica Argentina 13.

Aceste avari împărțite la locuitorii revine de fie-care cap de om:

În Australia 9.259 fr., Statele Unite 5.250 fr., Canada 4.900 fr., Republica Argentina 3.125 fr.,

* * *

Necrolog. Subscrișii cu inima frântă de durere anunță, că neuitata soție, mama, sora, nora și consăngéna *Dominița Galea* a născută *Sipotariu de Alutan* după un morb îndelungat și-a dat nobilul suflet în mână creatorului în 29 Novembre st. n. c. la 1 ora p. m. în etate de 48 ani și în 28-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămâtesci se vor înmormenta în 1 Decembre 1893 la 2 ore d. a. dela casa sa din strada *Trenesin Nr. 10* în cimiterul central după ritul bisericeii greco-cath. Era parastasul pentru odihna sufletului repausatei se va celebra în biserica gr. cat. din loc în 4 Decembre la 9 ore a. m. Fie-i țărina ușoră și memoria etern binecuvântată. *Cluș*, în 29 Novembre 1893. *Stefan Galea*, secretar la banca *Transilvaniei* ca soț; *Aurelia Galea* și *Victorie Galea* ca fiice; vęd. *Maria Anca* năs. *Sipotariu*; *Anisca Cheresiesiu* n. *Sipotariu*; *Maria Dobocan* n. *Sipotariu*, cu fi și fiicele; vęd. *Anișca Galea* n. *Cupșea*, ca sócră.

Asociațiunea transilvană.

(Incheiere)

Înainte de anii 1830, neavând jurnale periodice, faptele noastre istorice le însemnau în liniamente generale numai puținii cronicari, era jurnalele, ce au început a se ivi după aceea încă n'au putut cuprinde tot, — prin urmare ori-ce nu s'a publicat până acum și privește trecutul nostru, ne dă material binevenit pentru de a fi publicat, cu deosebire manuscrise de tot felul, inscripțiunile monumentale, ruinele edificiorilor istorice, legendele despre acelea etc.

În deosebi, ce ne privește pe noi românii din țerile *Corónei ungare*, de ore-ce viața noastră publică s'a concentrat mai cu samă pe terenul bisericesc, aci aflăm un teren destul de larg de a mai găsi atari urme istorice.

Înainte de toți literatul *Timoteiu Cipariu* a cunoscut între români valoarea și însemnătatea documentelor limbistice și istorice pentru români și a început ca o albină încă de pe la anii 1846 a le aduna și a le aduce la lumină pentru lumea literară.

Scerile sale pe acest teren sunt destul de însemnate, și posteritatea va fi pururea cu deplină recunoștință pentru ostenelel puse pe acest teren.

Ce a făcut *Cipariu* se pôte privi numai ca un început, care era trebuință a se continua. *Metropolitul Andreiu bar. de Șaguna* în anul 1859 sub Nr. 953 din 19 Septembrie a făcut un apel către preoțimea din eparhia sa, a aduna tot felul de documente vechi, precum și a culege datele din tradițiunea poporului despre biserici și mănăstiri din țără și despre evenimente remarcabile din viața politică și bisericescă a poporului român.

Acest apel n'a rămas fără rezultat, pentru că a încurs un material frumos, pe care *Șaguna* l'a exploatat și folosit pentru începutul unei istorii bisericesci naționale a românilor. Materialul prețios despre numărul însemnat de mănăstiri în *Ardél*, ce se află în istoria lui bisericescă, edată în tipariu ca manuscris, este de a se mulțumi acelei încercări. Nu puțin a contribuit ierarhii nostri români de ambe confesii în această direcțiune de la anul 1862, când la rugarea dlui *I. Cav. de Pușcariu* a adunat prin protopresbiteri și i-au comunicat datele

privitoare la familiile nobile române ce compun o frumoasă colecțiune de documente.

Încă mai sunt scrisori vechi, diplome, ce privesc familiile române, apoi manuscrise și cărți vechi, aruncate aici și colea, care până acum mai mult întâmplarea le-a conservat, decât îngrijirea ómenilor; fără îndoială multe prin negrijă s'au perdut, este óra a unsprédecea, ca se le adunăm pe cele ce se mai află. Lucrarea această nu este de unul, de doi, ci este o lucrare destul de însemnată pentru a se angaja la ea mai mulți, sau mai bine dicénd toți românii inteligenți.

Asociațiunea noastră este fétul unui entusias, care s'a manifestat în întreg poporul român setos după o instituțiune culturală, care se împreune pe toți românii din patrie. Ea este unica instituțiune în felul său, al cărui scop sânt, salutar și binefăcătoriu ne face a ne întruni în tot anul odată și cu bucurie a da mâna unul altuia ca frate la frate. Ne am adunat de astă dată aici, invitați și atrași de iubirea fraților nostri din *Năséd* și ținut. Nu pentru prima óra ne aflăm astăzi aici. În anul 1870, așa dară după 10 ani ai existenței Asociațiunii, cu mare succes și cu multă bucurie și-a ținut aici Asociațiunea noastră adunarea sa generală.

Dacă *Brașovul* cu eposițiunea sa din anul 1862 a dat Asociațiunii noastre mare lustru, trebuie să dicem de *Năséd*, că n'a rămas îndérét cu sacrificiile aduse pe altarul culturai noastre naționale. Mai mult de 7000 fl. a adus primos al iubirei de neam comunele din fostul district al *Năsédului*. Dară nu numai acestea sunt, ce pe românul *Năsédian* l'a caracterizat între frații sei ca iubitor de progres cultural și l'a destins cu cele mai frumoșe virtuți cetățenesci.

Tac la acest loc de glorie, și numele cel bun, ce și l'a câștigat pe câmpul de luptă pentru patriă, împérat și rege, și me mărginesc e aminti, că cu 100 ani înainte de acesta s'a înființat în *Năséd* o scólă centrală, din care a eșit o inteligență însemnată dintre civili și militari. La anul 1837 s'au creat în toate comunele grănițeresci fonduri pentru scóle din acest ținut; érá în anii 1851 a dat pentru scóle fondul de montură cu ocaziunea desființării grăniței. În a. 1861 a donat pentru scóle partea cea mai mare din venitul regalilor, cari toate la olaltă taiă în sute de mii floreni. Așa a fost posibil, a se înființa gimnasiul mare din *Năséd*, unde o mulțime de tineri și-au primit și își primesc crescerea și instruirea superióră în limba maternă.

Când avem dară norocirea a ne afla cu adunarea generală a Asociațiunii de nou între frații nostri iubii dela *Năséd*, nu pot să ve întimpin mai bine, de cât cu cunoscută clasică salutare: „*Salve Romului nepos*“.

Declar adunarea generală de deschisă.

Doué cărți de însemnătate.

(Incheiere.)

A dóua carte de interes este o carte financiară, care cea dintăiu de felul acesta la noi, ne face o espunere clară și reală a stării financiare-economice la românii din *Transilvania* și *Ungaria*, și adevă în specialitatea de bancă. Scim, că în timpul din urmă institutele de bani la noi s'au înmulțit în număr considerabil și cartea, despre care vorbim espune starea lor pe 1892 după datele publicate din partea fiecărui institut, ér înainte de acesta espunere, ne presintă institutele române, precum și cele streine (magiare și săsesci) din *Transilvania*, după anii întemeiării lor.

Titula cărții este:

Compas românesc, anuar financiar pe 1892. Redactat de *Petra Petrescu*.

Anul I. Sibiiu 1893. Tipariul tipograrchid. în Sibiiu Prețul 50 cr. sau 1 leu.

Cartea este tipărită pe spesele institutului „*Albina*“, care afară de alte merite, ce are pentru prosperarea și binele poporului nostru, își câștigă un nou titlu de recunoștință prin edarea de cărți folositoare în specialitatea financiară, și cari ne lipsesc, precum sunt mai multe manuale pentru scólele noastre comerciale superióre din *Brașov*, scrise de profesorii de acolo și cari se tipăresc pe spesele „*Albinei*“, ér acum anuarul financiar din vorbă.

Estragem din el următoarele date:

Autorul, după o scurtă întroducere, ne presintă starea băncilor noastre, a celor magiare și săsesci cu finea anului 1888 după un tractat, ce'l publicase în „*Gaz. Trans.*“

Din acesta vedem, că cea dint i bancă română la noi s'a înființat la 1872 și este „*Albina*“ abia la 7 ani, în 1879 s'a înființat a dóua bancă românescă: „*Aurora*“ în *Năséd*. Au urmat apoi celelalte: la 1883 „*Furnica*“ în *Făgăraș*; la 1884. *Cassa* de păstrare în *Seliște*; la 1885. „*Ardeléna*“ în *Orăștie*, „*Hunedóra*“ în *Deva*, „*Timișana*“ în *Timișóra*; la 1886 „*Economul*“ în *Cluș*, „*Mureșana*“ în *Reghinul* săs. „*Patria*“ în *Blaș*, „*Perșeu*“ în *Seini*; la 1887 „*Arieșana*“ în *Turda*, „*Auraria*“ în *Abrud*, „*Meseriașul român*“ în *Brașov*, „*Sebeșana*“ în *S. Sebeș*, „*Silvania*“ în *Șimleu*, „*Victoria*“ în *Arad*; la 1888. „*Bistrițana*“ în *Bistrița*. În total 18, despre cari ne comunică date speciale, ér în notă ne spune, că la 1888 mai erau încă 10 bănci române, dela cari i-au lipsit datele; eran deci în total 28 de institute.

Urméză băncile magiare din *Transilvania*, în număr de 67. Cea mai veche înființată la 1855, apoi cele săsesci în număr de 51. Cea mai veche este întemeiată la 1835. În fine se caracterizéză în general institutele înșirate mai nainte.

În partea a dóua sunt datele de pe anul de gestiune 1892 dela 33 de institute românesci. Aceste au însemnătate actuală pentru toți aceia, cari se interezéză de băncile noastre. Capitalul lor social este în total: 1,400,771 fl. Fondurile de rezervă se urcă la suma de 360,212 fl. 57 cr, Imprumuturile acordate sunt de 13,902,143 fl. ér activele în total 15,790,392 fl. etc. Datele aceste, în comparație cu cele de la 1888, publicate mai nainte, ne arată progresul ce s'a făcut pe terenul de bancă în decurs de 4 ani.

Atară de aceste s'au mai înființat în decursul anului 1892/3 încă 10 institute, așa că de present avem în total 43 de bănci.

Anuarul se termină cu unele notițe despre efecte.

Lipsa unui astfel de anuar a fost simțită, semn, că deși târziu după alte nații, facem și noi bune începuturi și progrese pe terenul financiar-economic. Astfel credem, că întreprinderea va fi spriginită așa, că autorul se pótă continua cu edarea anuariului în fie care an, precum promise în prefață. Incheind, numai o singură observare avem și anume, ar fi bine, în interesul publicului, ca anuarul să nu apară așa târziu ca acum, ci în prima jumătate a fie-cărui an, ceea-ce credem că și fără de observarea noastră se facea.

s.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ

Țera noastră.

Descriere populară a *Ardélului*

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Pratea cea mai însemnată a orașului este cetatea, care cuprinde întréga vale de la pótele *Tâmpei* și a fost odinóră întărită cu bastiöne puternice și cu ziduri, cari o încungiurau de toate părțile. Din întăriturile aceste s'au păstrat multe până în zilele noastre. Astfel este póta veche a *Scheilor* (*Katharinenthor*) cu turnulețe; zidu-

urile pe la pótele *Tâmpei*, de-a lungul marginei de méđădi a orașului, apoi două turnuri pe délul „*la Romuri*“ numite „*Turnul Alb*“ și „*Turnul Negru*.“ ș. a.

Acum cetatea este încungiurată jur împrejur, pe lângă resturile de ziduri, cu promenade, din cari apoi se rămuresc căile de plimbare pe cóstetele délurilor în sus. Astfel este promenada „*de sus*“ pe la pótele *Tâmpei*, promenada „*de jos*“ la marginea de méđănopte a orașului, calea de primblare pe „*după ziduri*“, pe ținutul unui părăuș etc.

În cetate se află cele mai vechi și mai însemnate ziduri ale *Brașovului*. Ea are șese strade principale, printre cari se rămuresc celelalte ulițe laterale; aici se află și piața de frunte, în formă pătrată și cu numiri deosebite pentru fie-care latitudine.*)

În mijlocul pieței se află „*turnul sfatului*“ în care se ține arhivul orașului. Anul zidirii lui nu e cunoscut; odinóră avea patru turnulețe în jur, ér în forma lui de ađi a fost transformat la anul 1770. În „*térgul florilor*“ se află casa de vânđare órășănescă numită românesce „*podul bătușilor*“ o zidire mare, în care își desfac manufacturile meseriașii din oraș. Casa acesta a zidit-o *Apoșonia Hirscher*, vęduva unui primar de-al orașului, la anul 1545. Tradiția ne spune, că murind unica fică a vęduvei *Hirscher*, ea a înmormântat-o împodobită cu multe scumpeturi. Păzitorii progadiiei a voit nóptea să despóie cadavrul de aceste scumpeturi, dar fata s'a deșteptat, căci fusese numai amețită, și păzitorul a dus-o îndérét la mumă-sa. Vęduva, așa se spune, de bucurie a zidit casa acesta și a făcut-o cinste orașului.

Dela piață spre méđădi se află biserica principală săsescă, numită de obicei „*biserica négră*“. Ea este una dintre cele mai însemnate biserici ale țerii noastre *Lungimea* ei este de 80 metri și nalțimea de 28 metri; turnul însă în proporțiune cu mărima bisericii, nu este nalt, numai de 43 metri. Biserica acesta a fost zidită între anii 1385—1425 adevă în decurs de 40 de ani. La zidirea ei au fost aduși meșteri zidari români din părțile *Bulgariei*, vestiți pentru destoinicia lor. După ce acestia au terminat biserica, nu s'au mai reîntors în patria lor, ci s'au așezat între românii, ce locuiau în afară de cetate spre méđădi și împreună cu aceștia au format suburbiul, numit de la ei *Scheiu*. „*Biserica négră*“ este zidită în stil gotic, din petri quadrate. Corul e susținut de 6 colonne, ér naia se razimă pe 16 colonne toscane în două șiruri; în jurul corului se află statuetele apostolilor. Statuetele aceste, cari acum apar neînsemnate, precum și alte decorațiuni ale bisericii au fost odinóră aurite. Ele însă au fost nimicite și stricate în focul cel mare din anul 1689, când a ars întreg orașul și biserica. Atunci s'a negrit de serum zidurile bisericii, așa precum sunt ele ađi și din cauza acesta s'a numit ea „*biserica négră*.“ Órganeele ei sunt cele mai mari în țara întrégă, ér în turn se află un clopot uriaș, care apasă preste o sută de măji. În biserica acesta se păstréză mai multe odóre bisericesci vechi, precum și haine scumpe bisericesci de pre vremile dinainte de reformațiune; în lăuntru ei sunt înmormântați mai mulți bărbați vestiți de-ai sașilor, precum învęțații *Wagner* și *Fuchs*, apoi eroicul primar al *Brașovului* din secolul al XVI-lea *Mihail Weisz* și cel mai vestit diotre toți: *Ioan Honter*.

Ioan Honter a trăit pe timpul marelui reformator *Luther*, între anii 1498—1549. El și-a făcut studiile mai înalte la *Viena*, *Cracovia* și *Basel*. În *Basel* a studiat și adoptat principiile reformatorice ale lui *Luther* și întorcându-se la *Brașov*, a propagat cu mare rinvă între sași învățăturile lutherane și a câștigat întreg poporul săsesc pentru ele. El a înființat la *Brașov* cea din tăi tipografie din *Ardél* și a pus temelie gimnasiului săsesc din *Brașov*, la anul 1544.

*) Astfel este latura „*térgul grăului*“, la méđănopte, „*térgul inului*“, la apus, „*térgul butnarilor*“ la méđădi și „*térgul florilor*“ la réșărit.

(Va urma.)

Loterie.

Mercuri în 29 Novembre n. 1893

Sbiiin: 69 14 65 34 4

Convocare.

Conform § 12 al statutelor Reuniunii femeilor române din Rășinari, prin această se convoca pe ziua de Duminecă în 28 Novembre a. c. st. v. la 2 ore după amăzi IV-a Adunare generală ordinară, care se va ține în localul edificiului scolar din loc.

La această adunare generală sunt rugați a participa toți p. t. membri ai reuniunii.

Obiectele adunării generale sunt:

1. Raportul comitetului;
2. Staverirea bugetului pe anul viitor;
3. Eventuale propuneri.

Rășinari, în 16 Novembre, 1893-

Aurelia Goga,
presidentă. *Ioan Marin*,
secretar.

Bibliografic.

A apărut:

Calendarul plugarului pe anul comun 1894, editura tipografiei A. Mușșan. Anul II. Brașov, 1893. Preț 25 cr. Acest calendar are un cuprins variat și bogat. Pe lângă părțile calendaristice dă povețe pe terenul economic și igienic și cuprinde piese alese de cetit.

Din public*)

Mulțămă publică.

Subscrisul în numele nenorociților din Orda de jos, păgubiți prin vrsările de apă din luna lui Iunie aduc pe calea această cea mai profundă mulțămă publică d-lui adv. din Reghin Patrachie Barbu pentru colecta de 10 fl., cari s'au împărțit între cei păgubiți.

Orda de jos, 18 Novembre, 1893.

Laurențiu Cuteanu,
preot rom. ort.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Nr. 879/893 [232] 2-3

CONCURS.

În comuna bisericească Stenea devenind vacant postul de paroh de a III classă, pentru îndeplinirea acestuia în sensul rezoluțiunii consistoriale d. dto 28 Iulie a. c. Nr. 4365/B se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela

prima publicare a concursului în fôia „Tel. Român“

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 340 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post au ași asterne suplicile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, adresate sinodului parochial și instruite cu documente în sensul normativelor bisericesci din vigóre.

Oficiul protopresb. gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

Sibiiu, 30 Octobree 1893

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 880/893 [231] 2-3

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului de paroh de a III classă din comuna bi-

sericească Rușciori, devenit vacant, se scrie concurs în sensul rezoluțiunii consistoriale d. dto 10 Septembrie a. c. Nr. 5543/B cu termin de 30 de zile dela prima publicare a concursului în fôia „Telegraful Român“

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 324 fl.

Doritorii de a reflecta la acest post au ași asterne suplicile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, adresate sinodului parochial și instruite cu documente în sensul regulamentelor bisericesci din vigóre.

Oficiul protopresb. gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial

Sibiiu, 30 Octobree, 1893,

Ioan Papiu,
protopresb.

EDICT.

Rachira Moldovan gr. or. din Archita, carea de 4 ani a părăsit pe legitimul ei bărbat Elie Grancea, gr. or. din Trapold, fără a se sci unde petrece, se citeză prin această a se presenta în termen de un an și o zi înaintea acestui for matrimonial conform rezoluțiunii Preaveneratului consistoriu archidieceșan dto 25 Maiu a. c. Nr. 3172 B la din contră procesul intentat de actorele, se va pertracta și decide și în absența ei.

Sighișora 2 Novembre, 1893.

Forul matrimonial gr. or. de I instanță al tractului Sighișorei.

Dimitrie Moldovan,
protopresb.

Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 vers. h. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zolfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. [7] 18

Univers. medic Dr. Henrich König, medic specialist pentru Obstetrică (moșit), pentru bôle de femei, de copii, de piele și morburii seșuale. [234] 1-6
Ordinază de nou: pentru femei dela ôrele 10-12, pentru bărbați dela ôrele 12-1 de zi.
Strada Morii Nr. 4, catul I.

Spre binevoitoare luare aminte!
Spre a face onorat. public mai ușor accesibilă probata **Bere de Steinbruch**
am înființat în piața de aici (strada Schewis nr. 3) pentru Sibiiu și împrejurime un deposit al bererii nôștre, provăduț cu ghețare și împreunat cu macara. Tot acolo se primesc deja și esecută punctual ori-ce comande.
Berea Steinbruch se capătă deja în mulțime de birturi, cafelele mai bune, hotele, băcăni. Sticlele sunt provăduțe cu vignete și dupușele cu marca fabricei.
Cu deosebit respect
Depositul principal pentru Sibiiu al primei berării ung. pe acții din Steinbruch.
[233] 1-3

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobree 1893.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș																																	
Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de accelerat	pl.	Viena	sos.	Tren de accelerat	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane	pl.	Viena	sos.	Tren de persoane	Tren de accelerat	Tren de persoane																						
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl.	Viena	sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20	—	—	10.—	8.05	2.15	pl.	Viena	sos.	6.20	7.20	8.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
8.25	2.10	2.50	5.50	9.15	↓	Budapesta	↑	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40	—	—	8.10	1.56	9.30	↓	Budapesta	↑	7.25	1.20	5.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11.28	4.07	6.14	8.57	11.12	↓	Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47	—	—	10.04	4.02	1.05	↓	Szolnok	↑	4.15	11.15	2.21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.35	5.46	—	11.33	12.50	↓	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24	—	—	—	3.45	6.57	5.24	sos.	Arad	sos.	11.18	8.20	9.05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.	Tr. de	2.25	11.04	8.43	12.09	—	—	—	—	—	—	pl.	Arad	sos.	10.46	7.20	8.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.	Oradea-mare	sos.	—	2.18	10.44	8.38	11.51	—	—	—	—	—	—	↓	Glogovaț	↑	10.34	7.01	8.30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	↓	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13	11.17	—	—	—	—	—	—	↓	Gyorok	↑	10.11	6.20	8.08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	↓	Rév	↑	—	—	9.30	—	10.42	—	—	—	—	—	—	↓	Pauliș	↑	9.58	5.50	7.57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.45	—	2.50	4.07	—	↓	Bratca	↑	—	26	9.10	7.47	10.23	—	—	—	—	—	—	↓	Radna-Lipova	↑	9.44	5.28	7.46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	↓	Ciucia	↑	3.53	—	8.31	7.08	9.51	—	—	—	—	—	—	↓	Conop	↑	9.10	—	7.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	↓	Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39	9.12	—	—	—	—	—	—	↓	Bérezava	↑	8.54	—	7.02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8.05	10.37	6.24	6.24	—	↓	Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39	9.12	—	—	—	—	—	—	↓	Soborșin	↑	8.03	—	6.24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8.32	—	6.59	6.59	5.55	sos.	Cluș.	pl.	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40	—	—	—	—	—	—	↓	Zam	↑	7.28	—	5.53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8.49	—	11.10	8.40	6.11	pl.	Cluș.	sos.	—	10.45	5.14	4.48	6.52	—	—	—	—	—	—	↓	Gurasada	↑	7.—	—	5.28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
9.06	—	11.32	9.08	6.27	pl.	Apahida	sos.	—	—	4.45	4.23	6.34	—	—	—	—	—	—	↓	Ilia	↑	6.49	—	5.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10.08	—	12.50	10.40	7.28	↓	Ghiriș	↑	—	—	3.18	3.—	5.26	—	—	—	—	—	—	↓	Branicica	↑	6.24	—	4.55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10.37	—	1.25	11.25	7.50	↓	Cucerdea	↑	—	9.23	2.31	2.08	4.52	—	—	—	—	—	—	↓	Deva	↑	5.59	—	4.33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10.59	—	1.43	11.54	—	↓	Ujóra	↑	—	8.54	2.31	2.—	4.34	—	—	—	—	—	—	↓	Simeria (Piski)	↑	5.43	—	4.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11.07	—	1.52	12.04	—	↓	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.05	1.51	4.28	—	—	—	—	—	—	↓	Orăștia	↑	4.42	—	3.30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11.31	—	2.18	12.34	8.17	↓	Aiud	↑	—	8.24	1.35	1.23	4.07	—	—	—	—	—	—	↓	Șibot	↑	4.20	—	3.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11.48	—	2.40	1.—	8.33	sos.	Teiuș.	pl.	—	8.07	1.08	12.45	3.47	—	—	—	—	—	—	↓	Vințul de jos	↑	4.58	—	2.36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
12.25	—	—	1.40	8.38	pl.	Teiuș.	sos.	—	8.—	12.28	—	2.49	—	—	—	—	—	—	↓	Alba-Iulia	↑	3.40	9.40	2.19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
12.50	—	—	2.17	—	sos.	Crăciunel	pl.	—	—	11.57	—	2.27	—	—	—	—	—	—	sos.	Teiuș	pl.	3.04	9.05	1.39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1.04	—	—	2.35	9.09	↓	Blaș	↑	—	7.31	11.42	—	2.13	—	—	—	—	—	—	↓	Alba-Iulia	↑	3.40	9.40	2.19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1.35	—	—	3.14	—	↓	Micășasa	↑	—	—	11.06	—	1.39	—	—	—	—	—	—	↓	București	↑	—	—	4.03	5.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
1.50	—	—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	—	—	6.57	10.4																																